

PRO BONO

Apríl/2023

1. NOVELA SPRÁVNEHO SÚDNEHO PORIADKU

Právu na prejednanie vecí v primeranej lehote v konaniach prebiehajúcich pred správnymi orgánmi a následne pred súdmi, či preventívneho účinku žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy sa venuje novela Správneho súdneho poriadku.

2. NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Nedostatok miest v materských školách je v posledných rokoch jedným z najvýraznejších problémov, s ktorým sa rodičia detí v predškolskom veku na Slovensku stretávajú. Boj s uvedeným problémom by mala podľa predkladateľov priniesť práve novela školského zákona.

3. NOVELA ZÁKONA O OCHRANE DRUHOV VOĽNE ŽIJÚCICH ŽIVOČÍCHOV A VOĽNE RASTÚCICH RASTLÍN

Novela zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín prináša nové možnosti vycestovania s rôznymi druhmi živočíchov do krajín, mimo Európskej únie, napríklad za účelom účasti na krátkodobých výstavách, súťažiach, či poľovačkách.

4. NOVELA ZÁKONA O ŠTÁTNEJ PODPORE NÁJOMNÉHO BÝVANIA

Zmenami si po novom prechádza aj oblasť štátnej podpory nájomného bývania, a to novelou zákona o štátnej podpore nájomného bývania.

5. NOVELA ZÁKONA O ZBORE VÄZENSKEJ A JUSTIČNEJ STRÁŽE

Novela zákona o ZVJS sa dotýka napríklad problematiky oprávnení Zboru väzenskej a justičnej stráže používať obrazové záznamy a zvukové záznamy, presnejšie právnej úpravy nosenia tzv. telových kamier na služobných rovnošatách.

6. ZÁKON O ŽALOBÁCH NA OCHRANU KOLEKTÍVNYCH ZÁUJMOV SPOTREBITEĽOV

Za účelom zabezpečenia potrebnej rovnováhy medzi zlepšujúcim sa prístupom spotrebiteľov k spravodlivosti a poskytnutím primeraných záruk pre obchodníkov pred zneužívaním sporov, ktoré by neodôvodnene bránili podnikom vykonávať činnosť na vnútornom trhu, bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov.

NOVELA SPRÁVNEHO SÚDNEHO PORIADKU

Právu na prejednanie vecí v primeranej lehote v konaniach prebiehajúcich pred správnymi orgánmi a následne pred súdmi, či preventívnemu účinku žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy sa venuje novela Správneho súdneho poriadku.

Dňa **03. mája 2023** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **162/2015 Z. z.** Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a ktorým sa menia niektoré zákony. Novelou sa okrem SSP mení aj **(A)** zákon č. **514/2003 Z. z.** o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti“) a **(B)** zákon č. **757/2004 Z. z.** o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

→ Dôvody prijatia novely

Novela reaguje na viaceré rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva proti Slovenskej republike (rozsudok Engelhardt proti Slovenskej republike z 31. augusta 2018, rozsudok Balogh a ďalší proti Slovenskej republike z 31. augusta 2018, rozsudok Oros proti Slovenskej republike z 18. novembra 2021, rozsudok Balogh a ďalší proti Slovenskej republike zo 16. decembra 2021, rozsudok Klačanová proti Slovenskej republike z 31. marca 2022) v ktorých tento medzinárodný súd vyslovil závery, ktoré naznačujú neúčinnosť vnútroštátneho mechanizmu nápravy porušenia práva na prejednanie vecí v primeranej lehote v konaniach prebiehajúcich pred správnymi orgánmi a následne pred súdmi.

Z aplikačnej praxe je zrejmé, že aj po tom, ako bol v novom SSP posilnený preventívny účinok žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy, kompenzačný účinok nápravy porušenia práva na prejednanie vecí v primeranej lehote v správnom konaní, dosiahnuteľný iným prostriedkom nápravy (žalobou podľa zákona o zodpovednosti), je podľa Európskeho súdu pre ľudské práva neistý a v praxi v tejto súvislosti málo využívaný. Vzhľadom na závery Európskeho súdu pre ľudské práva sa novelou zavádza úprava existujúceho prostriedku

nápravy proti prietahom v správnych konaniach v podobe žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy tak, aby súd, ak zistí nečinnosť a žalobca

bude žiadať o primerané finančné zadostučinenie, mal možnosť už v tomto štádiu okrem uloženia odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy, uložiť žalovanému zaplatiť finančné zadostučinenie.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela do SSP priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov.

Prvou výraznejšou novinkou, ktorú novela do SSP priniesla, je doplnenie nových ustanovení **§ 32 ods. 4 a 5 SSP**.

„Ak žalovaný doručoval napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie verejnou vyhláškou, je ďalším účastníkom ten, komu z rozhodnutia alebo opatrenia priamo vyplýva právo alebo povinnosť“ (ustanovenie **§ 32 ods. 4 SSP**).

„Ak žalovaný doručoval napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie verejnou vyhláškou, je ďalším účastníkom aj ten, kto o sebe tvrdí, že rozhodnutím alebo opatrením by mohol byť priamo dotknutý na svojich právach a povinnostiach a požiadal správny súd, aby s ním ako s ďalším účastníkom konania konal. Správny súd o takejto žiadosti rozhodne uznesením“ (ustanovenie **§ 32 ods. 5 SSP**).

Novinkou je aj doplnenie nového ustanovenia **§ 110 ods. 4 SPP**, či nových ustanovení **§ 250 ods. 3 až 5 SSP**.

„Konanie týkajúce sa preskúmania rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu je vždy neverejné“ (ustanovenie **§ 110 ods. 4 SSP**).

„Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby, môže priznať žalobcovi primerané finančné zadostučinenie, ak sa ho žalobca domáha“ (ustanovenie **§ 250 ods. 3 SSP**). „Správny súd pri určení výšky primeraného finančného zadostučinenia prihliadne na konkrétne okolnosti prípadu, najmä na celkovú dĺžku konania, zložitost konania, správanie žalobcu, ktorým prispel k

prietahom v konaní, či žalobca využil dostupné prostriedky na odstránenie prietahov v konaní, na postup žalovaného počas konania a na význam predmetu konania pre žalobcu“ (ustanovenie **§ 250 ods. 4 SSP**).

„Správny súd poskytne primerané finančné zadostučinenie len v prípade, ak nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi nečinnosťou žalovaného nebolo možné nahradiť inak a ak samotné konštatovanie porušenia práva by sa nejavilo ako dostačujúce“ (ustanovenie **§ 250 ods. 5 SSP**).

Nového znenia sa dočkalo aj ustanovenie **§ 251 SSP**.

„Ak správny súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, lehota na plnenie je dva mesiace a plynie od právoplatnosti rozhodnutia“ (ustanovenie **§ 251 ods. 1 SSP**).

„Omeškanie žalovaného so splnením povinnosti v lehote podľa ustanovenia **§ 251 ods. 1 SSP** má bez potreby osobitného upozornenia rovnaké následky ako omeškanie s plnením peňažného dlhu podľa ustanovenia **§ 517 ods. 2** Občianskeho zákonníka“ (ustanovenie **§ 251 ods. 2 SSP**).

→ Zákon o zodpovednosti

Z pohľadu **zákona o zodpovednosti** dochádza novelou k modifikácii ustanovenia **§ 9** zákona o zodpovednosti, upravujúceho **nesprávny úradný postup**.

„Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje výkon právomoci orgánom verejnej moci, pri ktorom dôjde k porušeniu právnou normou ustanoveného predpísaného postupu alebo k porušeniu účelu, ku ktorému postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci smeruje. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb“ (ustanovenie **§ 9 ods. 1** zákona o zodpovednosti).

„Za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. **86**

písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. **119 písm. b)** Ústavy Slovenskej republiky“ (ustanovenie **§ 9 ods. 2** zákona o zodpovednosti).

„Za nesprávny úradný postup sa nepovažuje ani úradný postup, ktorý spočíva v úkonoch orgánu verejnej moci v rámci súdneho konania alebo iného konania, ktorými sa zhromažďovali alebo pripravovali podklady pre vydanie rozhodnutia a ktorého vady a nedostatky sa prejavili vo vydanom rozhodnutí tohto orgánu verejnej moci, a tieto vady a nedostatky je možné odstrániť uplatnením riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Náhradu škody spôsobenú takýmto úradným postupom je možné uplatniť len podľa ustanovení **§ 5 a 6** zákona o zodpovednosti a za podmienok tam uvedených“ (ustanovenie **§ 9 ods. 3** zákona o zodpovednosti).

„Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (ustanovenie **§ 9 ods. 4** zákona o zodpovednosti).

„Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného

pracovníka finančnej správy prokurátorom“ (ustanovenie **§ 9 ods. 5** zákona o zodpovednosti).

„Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Právo na náhradu škody spočívajúcej v náhrade nemajetkovej ujmy nevznikne, ak súd v správnom súdnictve v konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní o ústavnej sťažnosti rozhodoval o primeranom finančnom zadosťučinení, alebo Európsky súd pre ľudské práva v konaní o porušení práva na prejednanie veci v primeranej lehote rozhodoval o spravodlivom zadosťučinení, a to v rozsahu nemajetkovej ujmy spôsobenej skutočnosťami, ktoré pri tomto rozhodovaní mohli byť zohľadnené bez ohľadu na to, že zohľadnené neboli z dôvodu na strane poškodeného“ (ustanovenie **§ 9 ods. 6** zákona o zodpovednosti).

→ Zákon o súdoch

V **zákone o súdoch** dochádza novelou len k zmene ustanovenia **§ 51 ods. 11** zákona o súdoch.

„Notársky rozvrh môže byť založený na **(A)** systéme náhodného výberu, podľa ktorého notári sa poverujú konaním a rozhodovaním v konaní o dedičstve spôsobom uvedeným v ustanovení **§ 51 ods. 1** zákona o súdoch, **(B)** časovom systéme, podľa ktorého sú notári poverovaní konaním a rozhodovaním v konaní o dedičstve v závislosti od času smrti poručiteľa v rámci kalendárneho roka, **(C)** obvodovom systéme, ktorý delí obvod okresného súdu na notárske obvody, pričom notársky obvod môže byť vytvorený pre jeden notársky úrad alebo viaceré notárske úrady so sídlom v tej istej obci, **(D)** kombinácii systémov podľa písmen a) a c) alebo podľa písmen b) a c)“ (ustanovenie **§ 51 ods. 11** zákona o súdoch).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť **dňa 01. júla 2023.**

Publikované dňa 06.06.2023.

NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Nedostatok miest v materských školách je v posledných rokoch jedným z najvýraznejších problémov, s ktorým sa rodičia detí v predškolskom veku na Slovensku stretávajú. Boj s uvedeným problémom by mala podľa predkladateľov priniesť práve novela školského zákona.

Dňa **09. mája 2023** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Novelou sa okrem školského zákona mení a dopĺňa aj **(A)** zákon č. **596/2003 Z. z.** o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve“) a **(B)** zákon č. **571/2009 Z. z.** o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodičovskom príspevku“).

→ Ciel' novely

Cieľom novely je podľa dôvodovej správy snaha kompenzovať rodičom resp. zákonným zástupcom detí vo veku od 3 do 5 rokov náklady spojené s nemožnosťou umiestnenia detí do verejnej materskej školy z kapacitných dôvodov. Novela má motivovať štát k budovaniu siete materských škôl, podporovať rodinu a pozitívne vplyvať na výzvy spojené s demografickým vývojom na Slovensku.

Podľa prognostických údajov mal nárast počtu detí v materských školách trvať do roku 2022, keď bude počet detí v materských školách kulminovať na 175 tisíc, následne do roku 2025 by tento počet mal klesať, a to približne na 168 tisíc detí. Kompenzácia nákladov spojených s neúspešnosťou pri umiestnení detí do verejnej materskej školy má byť podľa novely realizovaná vo forme rodičovského príspevku. Nárok na jeho priznanie vznikne zákonnému zástupcovi dieťaťa, ktorý však bude musieť preukázať, že sa neúspešne pokúšal umiestniť dieťa do verejnej materskej školy. Nárok na kompenzáciu nákladov je časovo obmedzený a

zanikne po uplynutí toho školského roka, v ktorom malo dieťa nastúpiť do materskej školy. Uvedené časové obmedzenie má slúžiť na to, aby motivovalo zákonných zástupcov aktívne vyhľadávať pre dieťa miesto v materskej škole. Nárok taktiež zanikne aj v prípade, že sa podarí dieťa do materskej školy umiestniť priebežne, počas školského roka. Zákonným zástupcom tak bude rodičovský príspevok vyplácaný po dobu najviac desať mesiacov po neúspešnom pokuse umiestnenia dieťaťa do verejnej materskej školy.

Vyplatenie kompenzácie sa vyslovene viaže na neúspešný pokus o umiestnenie dieťaťa do verejnej materskej školy. Novela stojí na premise, podľa ktorej je zabezpečenie predprimárneho vzdelávania detí v materskej škole garantované štátom. V prípade, že bude zákonný zástupca neúspešný pri umiestnení dieťaťa do verejnej materskej školy nárok mu nezanikne ak sa mu podarí dieťa úspešne umiestniť do súkromnej materskej školy. Pri súčasnom nastavení cien školného za súkromné materské školy bude priznaný rodičovský príspevok vo väčšine prípadov predstavovať iba čiastočnú kompenzáciu, uvedené opatrenie však môže stimulovať trh ku vzniku nových súkromných materských škôl, ktoré môžu napomôcť k čiastočnému pokrytiu nedostatočných kapacít v segmente. Verejnou materskou školou sa rozumie materská škola zriadená orgánom miestnej štátnej správy v školstve alebo orgánom územnej samosprávy.

Oprávnený zákonný zástupca si bude môcť svoj nárok uplatniť najneskôr do 31. júla roka, v ktorom podávala žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie. Žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie sa podľa novely podáva v čase od 1. mája do 31. mája. O prijatí dieťaťa rozhodne riaditeľ školy do 30. júna, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom sa má predprimárne vzdelávanie dieťaťa začať. Novela tak ponecháva zákonnému zástupcovi dostatočný čas na preukázanie nároku. Štátu zase necháva dostatočný čas na spracovanie žiadostí tak, aby mohol začať od septembra (času, kedy malo dieťa nastúpiť na predprimárne vzdelávanie) vyplácať príspevok.

Novela pri určovaní nároku na príspevok počíta aj s posudzovaním dostupnosti materskej školy, keď v súvislosti s dostupnosťou materskej školy

ustanovuje: v dostupnej vzdialenosti od miesta trvalého bydliska dieťaťa. Úmyslom predkladateľa je ponechať posúdenie nároku na správnej úvahe. V praxi totiž môžu nastať situácie, že materská škola nebude priamo v mieste trvalého bydliska dieťaťa, no bude dostupná napr. prostredníctvom školského autobusu. V takom prípade bude o dostupnosti rozhodovať úrad práce sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa ustanovenia **§ 5 ods. 1** zákona o rodičovskom príspevku.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela do školského zákona priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov.

Jedinou legislatívnou zmenou, ktorú novela priniesla priamo do školského zákona, je doplnenie nového ustanovenia **§ 28c** školského zákona.

„Ak dieťa, na základe žiadosti, spĺňajúcej podmienky podľa ustanovenia **§ 59 ods. 3 až 6** školského zákona, nie je prijaté na predprimárne vzdelávanie do materskej školy, ktorá je štátnou školou, podľa trvalého pobytu dieťaťa, vzniká oprávnenej osobe nárok na rodičovský príspevok podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 28c** školského zákona).

→ Zákon o štátnej správe v školstve

V rámci **zákona o štátnej správe v školstve** došlo novelou k doplneniu ustanovenia **§ 8a** zákona o štátnej správe v školstve, upravujúceho **spádovú materskú školu**. Novelou sa do predmetného ustanovenia doplnila posledná, **zvýraznená**, veta.

„Obec určí všeobecne záväzným nariadením spádovú materskú školu v zriaďovateľskej pôsobnosti obce pre deti s trvalým pobytom v obci, v ktorej plnia povinné predprimárne vzdelávanie. Ak je obec zriaďovateľom viacerých materských škôl, všeobecne záväzným nariadením určí pre každú spádovú materskú školu časť svojho územia. Ak obec nemá zriadenú materskú školu, môže uzavrieť písomnú dohodu s inou obcou o spádovej materskej škole. **Určenie spádovej materskej školy podľa prvej vety až tretej vety sa použije**

aj na účel určenia miestnej príslušnosti materskej školy podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 8a** zákona o štátnej správe v školstve).

→ Zákon o rodičovskom príspevku

V **zákone o rodičovskom príspevku** dochádza novelou napríklad k doplneniu ustanovenia **§ 3 ods. 2 písm. d)** zákona o rodičovskom príspevku.

„Dieťaťom podľa ustanovenia **§ 3 ods. 1 písm. a)** zákona o rodičovskom príspevku je dieťa do šiestich rokov veku, najdlhšie do začiatku školského roka, v ktorom začne plniť povinné predprimárne vzdelávanie“ (ustanovenie **§ 3 ods. 2 písm. d)** zákona o rodičovskom príspevku).

Novinkou je tiež doplnenie nového ustanovenia **§ 3 ods. 9** zákona o rodičovskom príspevku.

„Nárok na rodičovský príspevok oprávnenej osobe starajúcej sa o dieťa podľa ustanovenia **§ 3 ods. 2 písm. d)** zákona o rodičovskom príspevku vzniká, ak sa preukáže rozhodnutím materskej školy zriadenej orgánom miestnej štátnej správy v školstve alebo orgánom územnej samosprávy (ďalej len „štátna materská škola“) o neprijatí dieťaťa podľa ustanovenia **§ 3 ods. 2 písm. d)** zákona o rodičovskom príspevku do štátnej materskej školy podľa osobitného predpisu podľa trvalého pobytu dieťaťa, nie starším ako 12 mesiacov; podmienka neprijatia dieťaťa podľa ustanovenia **§ 3 ods. 2 písm. d)** zákona o rodičovskom príspevku do štátnej materskej školy sa preukazuje v každom školskom roku“ (ustanovenie **§ 3 ods. 9** zákona o rodičovskom príspevku).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť **dňom vyhlásenia**.

Publikované dňa 06.06.2023.

NOVELA ZÁKONA O OCHRANE DRUHOV VOĽNE ŽIJÚCICH ŽIVOČÍCHOV A VOĽNE RASTÚCICH RASTLÍN

Novela zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín prináša nové možnosti vycestovania s rôznymi druhmi živočíchov do krajín, mimo Európskej únie, napríklad za účelom účasti na krátkodobých výstavách, súťažiach, či poľovačkách.

Dňa **28. marca 2023** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **135/2023 Z. z.** (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **15/2005 Z. z.** o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane“) a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. **145/1995 Z. z.** o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“).

→ Ciel' novely

Cieľom novely je zaviesť možnosť vydania potvrdení v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. **865/2006 zo 4. mája 2006**, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá týkajúce sa vykonávania nariadenia Rady (ES) č. **338/97** o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi, ktoré by umožnili občanom Slovenskej republiky vycestovať do krajiny mimo Európskej únie s exemplárom živočícha a následne sa vrátiť bez povinnosti zdĺhavého postupu vybavovania vývozných a následne dovozných potvrdení - tieto by nahradilo jedno potvrdenie, čím by zároveň odpadlo ďalšie poplatkové zaťaženie žiadateľa spojené s potrebným vydaním viacerých rozhodnutí. Navyše, toto jedno potvrdenie by platilo na určitú dobu a dalo by sa použiť opakovane. Uvedenou právnou úpravou sa má podľa dôvodovej správy znížiť poplatkové zaťaženie občanov.

Zavedením možnosti vydania predmetných potvrdení by sa vyšlo v ústrety predovšetkým adresátom predmetnej právnej úpravy - napríklad sokoliarom a dovoľenkárom, ktorí už niekoľko rokov apelujú na možnosť vydania takéhoto špeciálneho potvrdenia, ktoré by slúžilo na vývoz a následný

dovoz exemplárov živočíchov za účelom účasti napr. na krátkodobých výstavách dravcov, súťažiach, či poľovačkách resp. za účelom dovolení so svojimi „miláčikmi“ v krajinách mimo Európskej únie. Novela má tiež umožniť jednoduchšie vycestovať držiteľovi hudobného nástroja za účelom napr. súťaže alebo predvedenia hudobného diela. Keďže tieto špeciálne potvrdenia v národnej legislatíve absentujú, je komplikované vyššie uvedeným osobám vycestovať so svojimi živočíchmi do krajiny mimo Európskej únie, nakoľko vydávanie vývozných a dovozných povolení tak pri vycestovaní ako aj o niekoľko dní pri návrate na cestu späť je časovo a administratívne veľmi náročné.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o ochrane a zákona o správnych poplatkoch priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov.

→ Konanie o vydaní ďalších druhov povolení

Na úvod novela dopĺňa do zákona o ochrane nové ustanovenie **§ 6a** zákona o ochrane, predmetom ktorého je úprava **konania o vydaní ďalších druhov potvrdení**.

„Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vydá potvrdenie o putovnej výstave, potvrdenie o osobnom vlastníctve, potvrdenie o hudobnom nástroji alebo ďalší druh potvrdenia podľa osobitných predpisov druhov uvedených v prílohách A až C osobitného predpisu, iba ak sú splnené podmienky ustanovené v osobitných predpisoch a ak sú exempláre vybraných druhov nezameniteľne označené podľa ustanovenia **§ 13** zákona o ochrane a neexistujú iné dôvody týkajúce sa ochrany exemplárov druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, ktoré by bránili vydaniu potvrdenia“ (ustanovenie **§ 6a ods. 1** zákona o ochrane).

„Potvrdenie o putovnej výstave sa vydáva na základe žiadosti. Žiadateľ podáva žiadosť vo forme vyplneného formulára žiadosti“ (ustanovenie **§ 6a ods. 2** zákona o ochrane). „Žiadosť o vydanie potvrdenia podľa ustanovenia **§ 6a ods. 2** zákona o ochrane obsahuje (A) identifikačné údaje o žiadateľovi, (B) čestné vyhlásenie o vlastníctve exemplára, (C) doklad o zaplatení správneho poplatku, (D) listinné dôkazy, ktorými sú: (1) preukaz o pôvode podľa ustanovenia **§ 12 ods. 4 písm. b)** zákona o ochrane a potvrdenie podľa osobitného predpisu, ak boli vydané, (2) kópia písomného vyhlásenia o spôsobe nadobudnutia podľa ustanovenia **§ 12a** zákona o ochrane, (3) kópia povolenia na dovoz alebo (4) kópia rovnocenného potvrdenia o putovnej výstave vydaného tretťou krajinou, (E) doklad preukazujúci vedenie evidencie podľa ustanovenia **§ 10 a 11** zákona o ochrane, (F) listinný dôkaz preukazujúci, že exemplár bol nadobudnutý v súlade s osobitnými predpismi, (G) podrobný opis podmienok prepravy živého exemplára živočícha vrátane charakteristiky prepravného zariadenia a opis chovného zariadenia v mieste prvého určenia, v ktorom bude exemplár umiestnený“ (ustanovenie **§ 6a ods. 3** zákona o ochrane).

„K žiadosti o vydanie potvrdenia podľa ustanovenia **§ 6a ods. 2** zákona o ochrane môže žiadateľ pripojiť aj iné listinné dôkazy, než sú uvedené v ustanovení **§ 6a ods. 3** zákona o ochrane, ak preukazujú splnenie podmienok na vydanie potvrdenia o putovnej výstave“ (ustanovenie **§ 6a ods. 4** zákona o ochrane). „Na konanie vo veci vydania potvrdenia podľa ustanovenia **§ 6a ods. 2** zákona o ochrane sa primerane použijú ustanovenia **§ 6 ods. 4, 5, 7 až 15 a § 7** zákona o ochrane“ (ustanovenie **§ 6a ods. 5** zákona o ochrane). „Potvrdeniu vydanému podľa ustanovenia **§ 6a ods. 2** zákona o ochrane ministerstvo prideli evidenčné číslo výstavy“ (ustanovenie **§ 6a ods. 6** zákona o ochrane).

„Potvrdenie o osobnom vlastníctve, potvrdenie o hudobnom nástroji alebo ďalší druh potvrdenia podľa osobitných predpisov sa vydáva na základe žiadosti. Žiadateľ podáva žiadosť vo forme vyplneného formulára žiadosti. Žiadosť o vydanie potvrdenia obsahuje náležitosti primerane podľa ustanovenia **§ 6a ods. 3** zákona o ochrane“ (ustanovenie **§ 6a ods. 7** zákona o ochrane). „Na konanie vo veci vydania potvrdenia podľa ustanovenia **§ 6a ods. 7** zákona o ochrane sa primerane použijú ustanovenia **§ 6 a 8** zákona

o ochrane“ (ustanovenie **§ 6a ods. 8** zákona o ochrane). „Po odovzdaní originálu potvrdenia o putovnej výstave alebo potvrdenia o osobnom vlastníctve ministerstvu, ministerstvo vráti žiadateľovi originál dokladu podľa ustanovenia **§ 6a ods. 3 písm. d) bod. 1** zákona o ochrane“ (ustanovenie **§ 6a ods. 9** zákona o ochrane).

→ Úlohy ďalších orgánov na úseku ochrany exemplárov

Obmenou si po novom prešla aj oblasť **úloh ďalších orgánov na úseku ochrany exemplárov**, a to modifikáciou ustanovení **§ 19 ods. 1 písm. a) a b)** zákona o ochrane.

„Colný úrad na úseku ochrany exemplárov (A) v spolupráci s orgánmi veterinárnej a rastlinno-lekárskej starostlivosti kontroluje dodržiavanie podmienok pri dovoze, vývoze, opätovnom vývoze, tranzite exemplárov a pri predložení potvrdenia podľa ustanovenia **§ 6a ods. 1** zákona o ochrane a postupuje v súlade s osobitným predpisom; pri kontrole postupuje tak, aby živé exempláre prešli colným konaním s najkratším možným zdržaním, aby sa vylúčilo nebezpečenstvo ich úniku, poranenia, poškodenia zdravia alebo nevhodného zaobchádzania s nimi, (B) kontroluje, či exempláre prechádzajúce cez hranicu Európskej únie sprevádza platný doklad na dovoz, vývoz, opätovný vývoz, tranzit, o putovnej výstave, o osobnom vlastníctve, o hudobnom nástroji alebo ďalší druh potvrdenia a či obsah zásielky, najmä druh a množstvo, zodpovedá údajom uvedeným v povolení, v potvrdení alebo v oznámení o dovoze; v prípade pochybností si vyžiada stanovisko vedeckého orgánu alebo ministerstva“ (ustanovenie **§ 19 ods. 1 písm. a) a b)** zákona o ochrane).

V rámci zákona o správnych poplatkoch sa v Sadzobníku správnych poplatkov **časti X. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE položke 161a** slová „vývoz alebo potvrdenia na opätovný vývoz exemplárov“ nahrádzajú slovami „vývoz, potvrdenia na opätovný vývoz exemplárov, potvrdenia o putovnej výstave, potvrdenia o osobnom vlastníctve, potvrdenia o hudobnom nástroji alebo potvrdenia o zbierke vzoriek“.

Novela nadobúda účinnosť **dňa 01. júna 2023.**

Publikované dňa 06.06.2023.

NOVELA ZÁKONA O ŠTÁTNEJ PODPORE NÁJOMNÉHO BÝVANIA

Zmenami si po novom prechádza aj **oblasť štátnej podpory nájomného bývania, a to novelou zákona o štátnej podpore nájomného bývania.**

Dňa **09. mája 2023** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon (ďalej len „**novela**“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **222/2022 Z. z.** o štátnej podpore nájomného bývania a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**zákon o podpore nájomného bývania**“).

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o podpore nájomného bývania priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia zákona o podpore nájomného bývania.

Novela do zákona o podpore nájomného bývania vkladá napríklad nové ustanovenie **§ 2 písm. g) piaty bod** zákona o podpore nájomného bývania.

„Na účely zákona o podpore nájomného bývania prenajímateľ je právnická osoba so sídlom v Slovenskej republike, vo vzťahu ku ktorej nesmie byť subjekt rozpočtu verejnej správy v postavení ovládajúcej osoby alebo sa inak podieľať na jej riadení alebo do majetku ktorej nesmie subjekt rozpočtu verejnej správy poskytovať vklady inak ako na princípe pomernosti“ (ustanovenie **§ 2 písm. g) piaty bod** zákona o podpore nájomného bývania).

Novela prináša aj nové ustanovenia **§ 3 ods. 5 až 7** zákona o podpore nájomného bývania.

„Orgánmi Agentúry štátom podporovaného nájomného bývania (ďalej len „**agentúra**“) sú **(A)** členská schôdza, **(B)** predstavenstvo, **(C)** generálny riaditeľ, **(D)** dozorná rada“ (ustanovenie **§ 3 ods. 5** zákona o podpore nájomného bývania).

„Predstavenstvo agentúry má dvoch členov, z ktorých je jeden predseda. V prípade rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu predstavenstva agentúry. Funkčné obdobie členov predstavenstva

je sedem rokov“ (ustanovenie **§ 3 ods. 6** zákona o podpore nájomného bývania).

„Členov predstavenstva agentúry volí na návrh aspoň pätnástich poslancov Národná rada Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky odvolá na návrh aspoň pätnástich poslancov člena predstavenstva agentúry, ak **(A)** jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená alebo **(B)** nie je spôsobilý zo zdravotných dôvodov vykonávať svoju funkciu po čas dlhší ako šesť mesiacov“ (ustanovenie **§ 3 ods. 7** zákona o podpore nájomného bývania).

Nového znenia sa dočkalo aj ustanovenie **§ 3 ods. 8** zákona o podpore nájomného bývania.

„Členmi agentúry sú zakladatelia a investiční partneri. Rozhodnutia dozornej rady agentúry musia byť prijaté súhlasom najmenej troch štvrtín všetkých jej členov s hlasovacím právom“ (ustanovenie **§ 3 ods. 8** zákona o podpore nájomného bývania).

Modifikáciou si prešli aj ustanovenia **§ 7 ods. 6 a § 9 ods. 2** zákona o podpore nájomného bývania.

„Ak záujemca spĺňa kritéria na účely získania postavenia nájomcu, agentúra nevyhotovuje rozhodnutie a vydá záujemcovi prostredníctvom registra záujemcov potvrdenie o posúdení splnenia kritérií na účely získania postavenia nájomcu“ (ustanovenie **§ 7 ods. 6** zákona o podpore nájomného bývania).

„Maximálna výška nájomného podľa ustanovenia **§ 9 ods. 1** zákona o podpore nájomného bývania sa zvýši raz ročne k 1. marcu o mieru inflácie dosiahnutú v predchádzajúcom kalendárnom roku potvrdenú Štatistickým úradom Slovenskej republiky; agentúra zverejní zvýšené nájomné na svojom webovom sídle. Prenajímateľ môže zvýšiť výšku nájomného dohodnutú v nájomnej zmluve podľa tohto zákona o podpore nájomného bývania raz ročne o mieru inflácie dosiahnutú v predchádzajúcom kalendárnom roku potvrdenú Štatistickým úradom Slovenskej republiky. Zvýšené nájomné podľa predchádzajúcej vety sa uplatňuje od prvého dňa nasledujúceho kalendárneho

mesiaca“ (ustanovenie **§ 9 ods. 2** zákona o podpore nájomného bývania).

Novela po novom mení aj ustanovenia **§ 17 ods. 1 a 2** zákona o podpore nájomného bývania.

„Nadobudnúť bytový dom alebo všetky byty v bytovom dome do vlastníctva je oprávnený len prenajímateľ. V prípade nadobudnutia všetkých bytov v bytovom dome sa na prenajímateľa vzťahujú v rovnakom rozsahu všetky práva a povinnosti prenajímateľa ako vlastníka bytového domu“ (ustanovenie **§ 17 ods. 1** zákona o podpore nájomného bývania).

„Nadobudnutie samostatného bytu v bytovom dome do vlastníctva sa zakazuje. Zakazuje sa zmena funkčného využitia bytu na iné funkčné využitie počas doby trvania zmluvy o prevádzke bytového domu a nájomnej zmluvy podľa tohto zákona o podpore nájomného bývania. Zmenou funkčného využitia nebytového priestoru v bytovom dome počas doby trvania zmluvy o prevádzke bytového domu na jeden alebo viaceré byty, ktoré sú vo vlastníctve prenajímateľa, sa byty stávajú súčasťou už schváleného projektu

nájomného bývania agentúrou“ (ustanovenie **§ 17 ods. 2** zákona o podpore nájomného bývania).

Na záver prináša novela aj doplnenie **prechodného ustanovenia § 19a** zákona o podpore nájomného bývania.

„Predseda predstavenstva agentúry a ďalší člen predstavenstva agentúry ustanovení do funkcie k 15. júnu 2023 ostávajú vo funkcii aj naďalej“ (ustanovenie **§ 19a ods. 1** zákona o podpore nájomného bývania).

„Národná rada Slovenskej republiky môže odvolať na návrh aspoň pätnástich poslancov člena predstavenstva agentúry aj bez uvedenia dôvodu do 1. októbra 2023“ (ustanovenia **§ 19a ods. 2** zákona o podpore nájomného bývania).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť **dňa 15. júna 2023.**

Publikované dňa 06.06.2023.

NOVELA ZÁKONA O ZBORE VÄZENSKEJ A JUSTIČNEJ STRÁŽE

Novela zákona o ZVJS sa dotýka napríklad problematiky oprávnení Zboru väzenskej a justičnej stráže používať obrazové záznamy a zvukové záznamy, presnejšie právnej úpravy nosenia tzv. telových kamier na služobných rovnošatách.

Dňa **03. mája 2023** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **4/2001** Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ZVJS“).

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadú najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o ZVJS priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia zákona o ZVJS.

→ Oprávnenie zaistiť vec

Prvou výraznejšou zmenou, ktorú novela do zákona o ZVJS priniesla je doplnenie nového ustanovenia **§ 13bb** zákona o ZVJS, upravujúce **oprávnenie zaistiť vec**.

„Príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) v objekte zboru, objekte detenčného ústavu a objekte Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) alebo v ich blízkosti a na pracovisku obvinených alebo odsúdených je oprávnený zaistiť vec na vykonanie potrebných úkonov, ak má dôvodné podozrenie, že vec súvisí so spáchaním trestného činu alebo priestupku a jej zaistenie je potrebné na zistenie skutkového stavu veci alebo na rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní alebo na rozhodnutie orgánu v konaní o priestupku. Príslušník zboru bezodkladne vydá osobe, ktorej bola vec zaistená, potvrdenie o zaistení veci s opisom veci, ktorý umožní zaistenú vec identifikovať“ (ustanovenie **§ 13bb ods. 1** zákona o ZVJS).

„Ak sa vykonanými úkonmi potvrdí, že zaistená vec súvisí s trestným činom alebo s priestupkom, príslušník zboru je povinný zaistenú vec bezodkladne odovzdať príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní alebo orgánu

príslušnému na objasnenie priestupku. Ak príslušný orgán činný v trestnom konaní alebo orgán príslušný na objasnenie priestupku zaistenú vec neprevezme, postupuje sa podľa ustanovení **§ 13bb ods. 3 až 11** zákona o ZVJS“ (ustanovenie **§ 13bb ods. 2** zákona o ZVJS).

„Ak pominuli dôvody na zaistenie veci podľa ustanovenia **§ 13bb ods. 1** zákona o ZVJS, vec sa vráti osobe, ktorej bola zaistená. Na tento účel sa takáto osoba vyzve, aby si vec prevzala v lehote určenej vo výzve nie kratšej ako 90 dní, ak nejde o vec bezcennú, vec nepatrnej hodnoty alebo vec podliehajúcu skaze. Prevzatie veci potvrdí osoba svojím podpisom na potvrdení o vrátení veci“ (ustanovenie **§ 13bb ods. 3** zákona o ZVJS).

„Ak sa vykonanými úkonmi zistí, že so zaistenou vecou je nepochybne oprávnená nakladať iná osoba ako osoba, ktorej bola vec zaistená, generálne riaditeľstvo alebo ústav vo vzťahu k takejto osobe postupuje podľa ustanovenia **§ 13bb ods. 3** zákona o ZVJS). „Ustanovenia **§ 13bb ods. 3 a 4** zákona o ZVJS sa nepoužijú, ak je vecou tovar, ktorý podlieha colnému dohľadu; takýto tovar generálne riaditeľstvo alebo ústav bezodkladne odovzdá príslušnému colnému orgánu“ (ustanovenie **§ 13bb ods. 5** zákona o ZVJS).

„Ak osoba oprávnená prevziať zaistenú vec v lehote podľa ustanovenia **§ 13bb ods. 3** zákona o ZVJS do jedného roka odo dňa zaistenia vec neprevezme, stáva sa majetkom štátu a generálne riaditeľstvo alebo ústav ju odovzdá príslušnému štátnemu orgánu vykonávajúcemu správu majetku štátu, v ktorého územnom obvode sa generálne riaditeľstvo alebo ústav nachádza, do správy, okrem vecí bezcenných, vecí nepatrnej hodnoty alebo vecí podliehajúcich skaze, ktoré generálne riaditeľstvo alebo ústav zlikviduje“ (ustanovenie **§ 13bb ods. 6** zákona o ZVJS).

„Ak vlastník alebo iný oprávnený držiteľ zaistenej veci (ďalej len „oprávnená osoba“) nie je známy, generálne riaditeľstvo alebo ústav bezodkladne vyhlási verejný opis zaistenej veci okrem bezcenných zaistených vecí, zaistených vecí nepatrnej hodnoty a vecí podliehajúcich skaze, ktoré zlikviduje aj bez predchádzajúceho vyhlásenia verejného opisu. Vyhlásenie sa urobí najúčelnejším spôsobom na zistenie oprávnenej osoby, a to spolu s výzvou, aby sa oprávnená osoba

prihlásila do jedného roka odo dňa zaistenia; ak sa neprihlási o zaistenú vec žiadna osoba, stáva sa majetkom štátu a generálne riaditeľstvo alebo ústav ju bezodkladne odovzdá príslušnému štátnemu orgánu vykonávajúcemu správu majetku štátu, v ktorého územnom obvode sa generálne riaditeľstvo alebo ústav nachádza, do správy. Ak sa v lehote podľa predchádzajúcej vety oprávnená osoba prihlási o zaistenú vec, generálne riaditeľstvo alebo ústav jej zaistenú vec odovzdá. Oprávnená osoba je pri prevzatí zaistenej veci povinná uhradiť generálnemu riaditeľstvu alebo ústavu nevyhnutné náklady, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou“ (ustanovenie § 13bb ods. 7 zákona o ZVJS).

„Ak oprávnená osoba, ktorá sa podľa ustanovenia § 13bb ods. 7 zákona o ZVJS prihlásila o zaistenú vec, túto odmietla prevziať, generálne riaditeľstvo alebo ústav ju bezodkladne písomne vyzve, aby si v lehote do 60 dní od doručenia výzvy zaistenú vec prevzala. Ak si oprávnená osoba napriek výzve v lehote uvedenej vo výzve zaistenú vec neprevzme, vec sa stáva majetkom štátu a generálne riaditeľstvo alebo ústav ju bezodkladne odovzdá príslušnému štátnemu orgánu vykonávajúcemu správu majetku štátu, v ktorého územnom obvode sa generálne riaditeľstvo alebo ústav nachádza, do správy“ (ustanovenie § 13bb ods. 8 zákona o ZVJS).

„Ak si na zaistenú vec uplatňuje právo iná osoba, vydá sa vlastníkovi veci alebo jej oprávnenému držiteľovi, ktorého právo na vec je nepochybné. Pri pochybnostiach generálne riaditeľstvo alebo ústav vec uloží do úschovy a písomne to oznámi osobe, ktorej bola vec zaistená a osobe, ktorá si na ňu uplatňuje právo, pričom v písomnom oznámení im odporučí, aby si v lehote do 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili právo v civilnom procese. Osoba, ktorá si uplatnila právo na zaistenú vec v civilnom procese, je povinná v lehote do 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia oznámiť generálnemu riaditeľstvu alebo ústavu, ktorý zaistenú vec uložil do úschovy, na ktorom súde si toto právo uplatnila. Ak si osoba na príslušnom súde v lehote do 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia nárok neuplatnila, zaistená vec sa stáva majetkom štátu a generálne riaditeľstvo alebo ústav ju bezodkladne odovzdá príslušnému štátnemu orgánu vykonávajúcemu správu majetku štátu, v ktorého územnom obvode sa generálne riaditeľstvo alebo ústav nachádza, do správy, pričom na možnosť takéhoto postupu musí generálne

riaditeľstvo alebo ústav osobu upozorniť“ (ustanovenie § 13bb ods. 9 zákona o ZVJS).

„Generálne riaditeľstvo, ústav alebo príslušný štátny orgán vykonávajúci správu majetku štátu, v ktorého územnom obvode sa generálne riaditeľstvo alebo ústav nachádza, s vecami, ktoré sa stali majetkom štátu podľa tohto zákona o ZVJS, nakladá podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 13bb ods. 10 zákona o ZVJS). „Na rozhodovanie o zaistenej veci sa nevzťahuje správny poriadok“ (ustanovenie § 13bb ods. 11 zákona o ZVJS).

→ Oprávnenie na použitie kamery na služobnej rovnošate a aktivácia uchovania obrazových záznamov a zvukových záznamov

Úprava oprávnenia na použitie kamery na služobnej rovnošate a aktivácia uchovania obrazových záznamov a zvukových záznamov je obsiahnutá v novom ustanovení § 21d zákona o ZVJS.

„Príslušník zboru je pri plnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona o ZVJS oprávnený použiť kameru na služobnej rovnošate na vyhotovovanie obrazových záznamov a zvukových záznamov a aktivovať uchovanie obrazových záznamov a zvukových záznamov (A) ak obvinený, odsúdený, osoba v detencii umiestnená v detenčnom ústave alebo iná osoba nachádzajúca sa v objekte zboru, objekte detenčného ústavu alebo počas eskorty marí alebo ohrozuje účel výkonu väzby, účel výkonu trestu odňatia slobody, detencie a dopúšťa sa disciplinárneho previnenia, priestupku alebo iného protiprávneho konania alebo existuje dôvodná obava, že sa takéhoto konania môže dopustiť, (B) ak vstupujúca osoba svojim správaním ruší výkon služby pri zabezpečovaní ochrany a poriadku v objekte zboru, objekte detenčného ústavu, objekte súdu, objekte prokuratúry, objekte ministerstva a objekte, v ktorom sídli Súdna rada Slovenskej republiky alebo existuje dôvodná obava, že sa takéhoto konania môže dopustiť, (C) pri prehliadke batožiny, prehliadke vecí a prehliadke dopravného prostriedku, (D) pri kontrole na požitie alkoholických nápojov, omamných látok, psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov“ (ustanovenie § 21d ods. 1 zákona o ZVJS).

„Pri služobnom zákroku pod jednotným velením, pri výzve pred použitím donucovacích

prostriedkov, pri použití donucovacích prostriedkov a pri dokumentácii mimoriadnej udalosti, počas ktorej došlo k úmrtiu alebo k ujme na zdraví obvineného alebo odsúdeného, je príslušník zboru povinný aktivovať uchovanie obrazových záznamov a zvukových záznamov vyhotovených počas týchto udalostí. Od aktivácie uchovania možno upustiť, ak je ohrozený život alebo zdravie príslušníka zboru alebo inej osoby a vec neznesie odklad a použitie kamery už nie je možné po odpadnutí uvedených prekážok technicky zrealizovať“ (ustanovenie § 21d ods. 2 zákona o ZVJS).

„O možnosti aktivácie uchovania obrazových záznamov a zvukových záznamov na účely uvedené v ustanoveniach § 21d ods. 1 a 2 zákona o ZVJS je dotknutá osoba informovaná na prístupnom mieste. Uchovanie obrazových záznamov a zvukových záznamov je aktivované a deaktivované dotykcom ruky na kameru. Obrazové záznamy a zvukové záznamy, pri ktorých nedošlo k aktivácii uchovania, sú automaticky vymazané. Uchované obrazové záznamy a zvukové záznamy a údaje v rozsahu miesta, času a dátumu záznamu sa vymažú po 14 dňoch od ich vzniku, pokiaľ nie sú použité na účely uvedené v ustanoveniach § 21d ods. 4 a 5 zákona o ZVJS“ (ustanovenie § 21d ods. 3 zákona o ZVJS).

„Obrazové záznamy a zvukové záznamy uchované podľa ustanovení § 21d ods. 1 a 2 zákona o ZVJS môžu byť použité ako dôkazné prostriedky pri objasňovaní protiprávneho konania obvinených, odsúdených a iných osôb, ktoré ohrozujú účel výkonu väzby, účel výkonu trestu odňatia slobody alebo rušia poriadok v objektoch súdu, detenčného ústavu, objektoch prokuratúry a v ich blízkosti“ (ustanovenie § 21d ods. 4 zákona o ZVJS).

„Obrazové záznamy a zvukové záznamy uchované podľa ustanovení § 21d ods. 1 a 2 zákona o ZVJS môžu byť použité ako dôkazné prostriedky aj (A) v trestnom konaní, (B) v disciplinárnom konaní, ak výsledky vyšetrovania v trestnom konaní preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní alebo (C) pri objasňovaní konania príslušníka zboru dôvodne podozrivého z porušenia služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, ktoré sa zistilo pri prešetrovaní mimoriadnej udalosti, sťažnosti podľa tohto zákona o ZVJS alebo podnetu prejednaného iným orgánom oprávneným na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských

práv“ (ustanovenie § 21d ods. 5 zákona o ZVJS). „Obrazové záznamy a zvukové záznamy uchované podľa ustanovení § 21d ods. 1 a 2 zákona o ZVJS zbor sprístupňuje iba orgánom uvedeným v ustanovení § 65a ods. 2 zákona o ZVJS; uvedené neplatí v prípadoch uvedených v ustanoveniach § 21d ods. 4 a 5 zákona o ZVJS“ (ustanovenie § 21d ods. 6 zákona o ZVJS).

Novela sa venuje aj úprave použitia **prostriedku na utajenie fyzickej identity alebo na obmedzenie priestorovej orientácie** (ustanovenie § 37a zákona o ZVJS).

„Prostriedkom na utajenie fyzickej identity obvineného alebo odsúdeného sa na účely tohto zákona o ZVJS rozumie kukla. Prostriedkom na obmedzenie priestorovej orientácie sa na účely tohto zákona o ZVJS rozumejú okuliare sťažujúce orientáciu v priestore a chrániče sluchu eliminujúce zvuky okolia s možnosťou použitia audio nahrávky“ (ustanovenie § 37a ods. 1 zákona o ZVJS).

„Príslušník zboru je oprávnený použiť prostriedok na obmedzenie priestorovej orientácie pri eskortovaní alebo predvádzaní obvineného alebo odsúdeného, ak je obava, že sa pokúsi o útek“ (ustanovenie § 37a ods. 2 zákona o ZVJS). „Okuliare sťažujúce orientáciu v priestore pri eskortovaní obvineného alebo odsúdeného je príslušník zboru oprávnený použiť iba v priestoroch vozidla alebo vrtuľníka, pričom obvinený alebo odsúdený musí mať zapnutý bezpečnostný pás, pokiaľ je ním sedadlo vybavené a z celej doby použitia okuliarov sťažujúcich orientáciu v priestore musí byť vyhotovený zvukovo-obrazový záznam“ (ustanovenie § 37a ods. 3 zákona o ZVJS).

„Príslušník zboru je oprávnený pri eskortovaní alebo predvádzaní obvineného alebo odsúdeného alebo dodávaní osoby použiť kuklu za účelom utajenia fyzickej identity obvineného, odsúdeného, alebo dodávanej osoby“ (ustanovenie § 37a ods. 4 zákona o ZVJS).

Novela prináša aj modifikáciu ustanovenia § 56 zákona o ZVJS, upravujúceho **vstup na služobný preukaz príslušníka zboru, preukaz zamestnanca zboru a preukaz zamestnanca detenčného ústavu**.

„Príslušník zboru a zamestnanec zboru sú oprávnení vstupovať do chráneného objektu a zamestnanec detenčného ústavu do detenčného

ústavu, ak predložia služobný preukaz príslušníka zboru, preukaz zamestnanca zboru alebo preukaz zamestnanca detenčného ústavu. Rozsah pohybu príslušníka zboru, zamestnanca zboru a zamestnanca detenčného ústavu v chránenom objekte vyplýva z ich služobného zaradenia alebo pracovného zaradenia alebo z osobitného písomného splnomocnenia vydaného príslušným nadriadeným“ (ustanovenie § 56 ods. 1 zákona o ZVJS).

„V prípade straty alebo odcudzenia služobného preukazu príslušníka zboru, preukazu zamestnanca

zboru alebo preukazu zamestnanca detenčného ústavu vstupuje príslušník zboru a zamestnanec zboru do chráneného objektu alebo zamestnanec detenčného ústavu do detenčného ústavu po preukázaní sa dokladom totožnosti“ (ustanovenie § 56 ods. 2 zákona o ZVJS).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť **dňa 01. júla 2023.**

Publikované dňa 06.06.2023.

ZÁKON O ŽALOBÁCH NA OCHRANU KOLEKTÍVNYCH ZÁUJMOV SPOTREBITEĽOV

Za účelom zabezpečenia potrebnej rovnováhy medzi zlepšujúcim sa prístupom spotrebiteľov k spravodlivosti a poskytnutím primeraných záruk pre obchodníkov pred zneužívaním sporov, ktoré by neodôvodnene bránili podnikom vykonávať činnosť na vnútornom trhu, bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov.

Dňa **03. mája 2023** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o žalobách“). Zákonom o žalobách sa mení a dopĺňa aj **(A)** zákon č. **160/2015** Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), **(B)** zákon Slovenskej rady č. **71/1992** Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), **(C)** zákon č. **250/2007** Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. **372/1990** Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), **(D)** zákon č. **136/2010** Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách“) a **(E)** zákon č. **350/2016** Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **136/2001** Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. **347/1990** Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o niektorých pravidlách“).

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších ustanovení zákona o žalobách. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie zákona o žalobách, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov.

Zákon o žalobách je obsahovo rozdelený do 29 paragrafových ustanovení, výber z ktorých prinášame aj v tomto príspevku.

→ Základné pojmy

Jedným z úvodných ustanovení zákona o žalobách je ustanovenie **§ 3** zákona o žalobách, upravujúce vymedzenie základných pojmov.

„Na účely tohto zákona o žalobách sa rozumie **(A)** spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, **(B)** obchodníkom osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, a to aj prostredníctvom inej osoby, ktorá koná v jej mene alebo na jej účet, **(C)** kolektívnym záujmom spotrebiteľov je v prípade abstraktnej kontroly všeobecný záujem spotrebiteľov a ak ide o nápravné opatrenie záujem skupiny spotrebiteľov, ktorej sa nápravné opatrenie týka a ktoré vychádza z rovnakého alebo obdobného skutkového a právneho základu, **(D)** oprávnenou osobou právnická osoba zastupujúca záujmy spotrebiteľov, ktorá je zapísaná do zoznamu oprávnených osôb podľa ustanovenia **§ 5** zákona o žalobách ako osoba oprávnená podávať vnútroštátne žaloby a cezhraničné žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov v súlade s týmto zákonom, alebo osoba, ktorá je určená v inom členskom štáte Európskej únie ako osoba oprávnená podávať cezhraničné žaloby a je zapísaná v zozname oprávnených subjektov, vedenom Európskou komisiou, **(E)** žalobou na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov žaloba, ktorú podáva **(1)** oprávnená osoba ako žalobca v mene spotrebiteľov s cieľom dosiahnuť vydanie nápravného opatrenia alebo vydanie rozhodnutia súdu prostredníctvom konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, **(2)** orgán dohľadu alebo samoregulačný orgán podľa osobitného predpisu s právnou subjektivitou, s cieľom dosiahnuť v rámci svojej pôsobnosti vydanie rozhodnutia súdu prostredníctvom konania o abstraktnej kontrole v

spotrebiteľských veciach, **(F)** vnútroštátnou žalobou žaloba na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov podaná v Slovenskej republike oprávnenou osobou, ktorá je zapísaná v zozname oprávnených osôb alebo orgánom podľa **písm. e) bodu 2, (G)** cezhraničnou žalobou žaloba na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov podaná v inom členskom štáte Európskej únie ako v členskom štáte, v ktorom je oprávnená osoba zapísaná do zoznamu oprávnených osôb, a zároveň je vedená v zozname oprávnených subjektov vedenom Európskou komisiou, **(H)** konečným rozhodnutím rozhodnutie, proti ktorému už nemožno podať riadny opravný prostriedok, **(I)** nápravným opatrením opatrenie, ktorým sa obchodníkovi ukladá povinnosť poskytnúť prihláseným spotrebiteľom nápravu spočívajúcu v náhrade škody, oprave alebo výmene produktu, zľave z kúpnej ceny, vrátení uhradenej kúpnej ceny, vydání bezdôvodného obohatenia, v povinnosti obchodníka ukončiť zmluvný záväzok a vysporiadať so spotrebiteľmi vzájomné nároky plynúce zo zmluvného záväzku, v povinnosti obchodníka pokračovať v plnení zmluvného záväzku, ktorý ukončil, alebo inom obdobnom opatrení, ktoré smeruje k náprave, okrem povinnosti úhrady primeraného finančného zadostučinienia, **(J)** prihláseným spotrebiteľom spotrebiteľ, ktorý sa prihlásil k žalobnému zámeru postupom podľa ustanovenia **§ 16 ods. 2** zákona o žalobách a svoj súhlas neodvolal“ (ustanovenie **§ 3** zákona o žalobách).

Druhá časť zákona o žalobách upravuje problematiku **oprávnených osôb na podanie žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov**. Zoznam oprávnených osôb je predmetom úprav ustanovenia **§ 5** zákona o žalobách.

„Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo hospodárstva“) vedie a na svojom webovom sídle zverejňuje zoznam oprávnených osôb“ (ustanovenie **§ 5 ods. 1** zákona o žalobách). „Do zoznamu oprávnených osôb sa zapisuje **(A)** názov a sídlo oprávnenej osoby, adresa na doručovanie, adresa elektronickej pošty, telefónne číslo, a identifikačné číslo organizácie, prípadne identifikačné číslo pre daň z pridanej hodnoty, ak jej bolo pridelené, **(B)** informácia o jazyku, v ktorom oprávnená osoba podáva žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, **(C)** deň zápisu do zoznamu oprávnených osôb a deň vyčiarknutia zo zoznamu oprávnených osôb“ (ustanovenie **§ 5 ods. 2** zákona o žalobách). „Údaje

zapísané v zozname nie je potrebné pred orgánmi verejnej moci preukazovať“ (ustanovenie **§ 5 ods. 3** zákona o žalobách).

→ Zmena údajov zapísaných v zozname oprávnených osôb

Okrem **podmienok na zápis do zoznamu oprávnených osôb** (ustanovenie **§ 6** zákona o žalobách), či **vyčiarknutia zo zoznamu oprávnených osôb** (ustanovenie **§ 8** zákona o žalobách), upravuje zákon o žalobách aj problematiku **zmeny údajov zapísaných v zozname oprávnených osôb** (ustanovenie **§ 7** zákona o žalobách).

„Ministerstvo hospodárstva aktualizuje zoznam oprávnených osôb na základe každej zmeny, ktorá mu je oznámená alebo ktorá mu je z úradnej činnosti známa. O zmene údajov zapísaných v zozname oprávnených osôb sa rozhodnutie nevydáva. Oprávnené osoby sú povinné poskytnúť ministerstvu hospodárstva súčinnosť potrebnú na overenie správnosti a úplnosti údajov uvedených v zozname oprávnených osôb“ (ustanovenie **§ 7 ods. 1** zákona o žalobách).

„Ministerstvo hospodárstva raz za päť rokov posúdi, či oprávnené osoby naďalej spĺňajú podmienky na zápis do zoznamu oprávnených osôb. Oprávnené osoby sú povinné poskytnúť ministerstvu hospodárstva potrebnú súčinnosť, najmä poskytnúť mu dokumenty preukazujúce spĺňanie podmienok podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1** zákona o žalobách“ (ustanovenie **§ 7 ods. 2** zákona o žalobách).

„Oprávnená osoba je povinná oznámiť ministerstvu hospodárstva zmenu údajov podľa ustanovenia **§ 5 ods. 2 písm. a) a b)** zákona o žalobách, ktoré sa zapisujú do zoznamu oprávnených osôb, do 15 dní odo dňa, kedy k zmene došlo“ (ustanovenie **§ 7 ods. 3** zákona o žalobách). „Ak oprávnená osoba prestane spĺňať podmienky na zápis do zoznamu oprávnených osôb, je povinná bezodkladne informovať o tejto skutočnosti ministerstvo hospodárstva a odstrániť nedostatky do 30 dní odo dňa, keď táto skutočnosť nastala. Ministerstvo hospodárstva môže predĺžiť lehotu podľa prvej vety na základe odôvodnenej žiadosti oprávnenej osoby, a to najviac o 30 dní“ (ustanovenie **§ 7 ods. 4** zákona o žalobách).

Tretia časť zákona o žalobách je venovaná problematike samotnej **žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov**. Z tretej časti zákona o žalobách sa bližšie pristavíme pri problematike **dokazovania** (ustanovenie **§ 12** zákona o žalobách).

„Súd môže v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov vykonať aj tie dôkazy, ktoré neboli navrhnuté, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí dôkazy podľa prvej vety; ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania sa nepoužijú“ (ustanovenie **§ 12 ods. 1** zákona o žalobách). „Ak žalobca v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov predložil odôvodnený návrh obsahujúci primerane dostupné skutočnosti a dôkazy, ktoré dostatočne preukazujú odôvodnenosť jeho nároku, môže súd nariadiť žalovanému alebo tretej osobe, aby sprístupnili dôkazy, ktorými disponujú a sú podstatné na rozhodnutie vo veci. Rovnaké právo má voči žalobcovi alebo tretej osobe aj žalovaný. Návrh na nariadenie sprístupnenia dôkazov musí byť na základe primerane dostupných skutočností vymedzený čo najpresnejšie a najkonkrétnejšie“ (ustanovenie **§ 12 ods. 2** zákona o žalobách).

„Súd pri rozhodovaní o sprístupnení dôkazov zohľadňuje oprávnené záujmy všetkých strán v konaní a dotknutých tretích osôb, primeranosť, dôvernosť informácií a dôvodnosť návrhu na nariadenie sprístupnenia dôkazov“ (ustanovenie **§ 12 ods. 3** zákona o žalobách). „Konečné rozhodnutie súdu alebo správneho orgánu vydané v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov v inom členskom štáte Európskej únie proti tomu istému obchodníkovi pre to isté konanie alebo opomenutie konania sa považuje za dôkaz o porušení kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ak sa v konaní o vydaní nápravného opatrenia nepreukáže opak“ (ustanovenie **§ 12 ods. 4** zákona o žalobách).

„Ak súd uloží strane sporu alebo tretej osobe sprístupniť dôkazy a táto ich nesprístupní alebo ich zničí, uloží jej súd poriadkové opatrenie. Ak by poriadkové opatrenie nesplnilo účel, môže súd nesplnenie povinnosti zohľadniť tak, že **(A)** bude považovať určitú skutočnosť, ktorá by mohla byť dôkazmi preukázaná, za preukázanú, **(B)** neprihliadne celkom alebo sčasti na obranu strany sporu, ktorej uložil povinnosť podľa prvej vety, alebo **(C)** posúdi nároky strany sporu, ktorej uložil povinnosť podľa prvej vety, celkom alebo sčasti

ako nedôvodné“ (ustanovenie **§ 12 ods. 5** zákona o žalobách). „Porušenie povinnosti podľa ustanovenia **§ 12 ods. 5** zákona o žalobách môže súd zohľadniť aj pri rozhodovaní o povinnosti znášať trovy konania“ (ustanovenie **§ 12 ods. 6** zákona o žalobách).

→ Žalobný zmiar

Zákon o žalobách sa v ustanovení **§ 15** venuje aj problematike **žalobného zámeru**.

„Pred podaním žaloby na vydanie nápravného opatrenia zverejní oprávnená osoba v Obchodnom vestníku žalobný zámer podľa vzoru ustanoveného všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), a to najmenej dva mesiace pred podaním žaloby na vydanie nápravného opatrenia a vyzve spotrebiteľov, aby sa k nemu prihlásili“ (ustanovenie **§ 15 ods. 1** zákona o žalobách). „Oprávnená osoba uzatvorí s notárom zmluvu, na základe ktorej notár bude viesť zoznam prihlásených spotrebiteľov a budú u neho zložené peniaze do notárskej úschovy určené na uspokojovanie nárokov prihlásených spotrebiteľov zúčastnených v konaní (ďalej len „určený notár“)“ (ustanovenie **§ 15 ods. 2** zákona o žalobách).

„Žalobný zámer obsahuje najmä **(A)** identifikačné údaje žalobného zámeru, **(B)** označenie žalobcu, **(C)** označenie žalovaného, **(D)** opis skutkového stavu, vrátane označenia porušenia, **(E)** návrh nápravného opatrenia, **(F)** označenie určeného notára, **(G)** spôsob a formu rozhodovania o prípadnom poverení oprávnenej osoby na uzavretie zmiaru alebo obdobného urovnania ohľadom žalobného zámeru, **(H)** výšku úhrady za podanie prihlášky k žalobnému zámeru (ďalej len „prihláška“) a výšku úhrady za odvolanie súhlasu s účasťou na žalobnom zámere (ďalej len „odvolanie súhlasu“), **(I)** výšku a prípadne spôsob výpočtu odmeny oprávnenej osoby podľa ustanovenia **§ 13** zákona o žalobách, **(J)** informáciu o tom, že prihlásený spotrebiteľ nie je oprávnený uzavrieť so žalovaným obchodníkom dohodu o mimosúdnom vyrovnaní týkajúcu sa jeho individuálneho nároku, a súčasne je povinný bezodkladne informovať oprávnenú osobu o tom, že ho oslovil žalovaný obchodník so zámerom mimosúdneho vyrovnania jeho nároku, **(K)** informáciu o tom, že prihlásený spotrebiteľ nie je oprávnený uplatňovať individuálne svoj nárok z exekučného titulu pred

uplynutím lehoty podľa ustanovenia **§ 22 ods. 2** zákona o žalobách, **(L)** jazyk, v ktorom oprávnená osoba podáva žalobu na vydanie nápravného opatrenia, **(M)** poučenie spotrebiteľa o tom, že prihlášku je možné podať u ktoréhokoľvek notára na území Slovenskej republiky“ (ustanovenie **§ 12 ods. 3** zákona o žalobách).

„Ak sa v žalobnom zámere neupraví inak, na rozhodovanie sa primerane použijú ustanovenia Obchodného zákonníka o akciovej spoločnosti. Podstatnú zmenu žalobného zámeru zverejní oprávnená osoba v Obchodnom vestníku. Podstatnou zmenou žalobného zámeru sa vždy rozumie zmena skutočností uvedených v ustanovení **§ 12 ods. 2 písm. e) až i)** zákona o žalobách“ (ustanovenie **§ 12 ods. 4** zákona o žalobách).

Pozornosť si nepochybne zaslúžia aj ustanovenia, upravujúce **(1)** zmier (ustanovenie **§ 20** zákona o žalobách), **(2)** účinky rozhodnutia (ustanovenie **§ 21** zákona o žalobách), či **(3)** výkon rozhodnutia (ustanovenie **§ 22** zákona o žalobách).

„Oprávnená osoba je povinná informovať prihlásených spotrebiteľov o jej zámere uzavrieť zmier s obchodníkom najmenej 15 dní pred uzatvorením zmiaru. Ak prihlásený spotrebiteľ nesúhlasí s uzavretím zmiaru, môže v lehote desať dní od oznámenia podľa prvej vety odvolať svoj súhlas s účasťou na žalobnom zámere postupom podľa ustanovenia **§ 16 ods. 5** zákona o žalobách“ (ustanovenie **§ 20 ods. 1** zákona o žalobách).

„Súd zmier podľa ustanovenia **§ 20 ods. 1** zákona o žalobách preskúma a schváli ho, ak nie je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo s dobrými mravmi“ (ustanovenie **§ 20 ods. 2** zákona o žalobách). „Ak súd zmier neschváli, pokračuje v konaní o vydanie nápravného opatrenia“ (ustanovenie **§ 20 ods. 3** zákona o žalobách). „Schválený zmier je záväzný pre oprávnenú osobu, obchodníka a prihlásených spotrebiteľov“ (ustanovenie **§ 20 ods. 4** zákona o žalobách). „Nápravou získanou prostredníctvom schváleného zmiaru podľa ustanovenia **§ 20 ods. 4** zákona o žalobách nie sú dotknuté žiadne ďalšie prostriedky nápravy, ktoré sú prihláseným spotrebiteľom k dispozícii, a ktoré nie sú predmetom uvedeného zmiaru“ (ustanovenie **§ 20 ods. 5** zákona o žalobách).

„Výrok právoplatného rozhodnutia podľa ustanovenia **§ 17 ods. 5** zákona o žalobách, ktorým

súd určil nápravné opatrenie, je záväzný pre oprávnenú osobu, obchodníka a prihlásených spotrebiteľov“ (ustanovenie **§ 21** zákona o žalobách).

„Práva prihlásených spotrebiteľov zúčastnených v konaní o vydanie nápravného opatrenia, ktoré im boli v konaní o vydanie nápravného opatrenia právoplatne priznané, sa vymáhajú spoločne v jednom exekučnom konaní“ (ustanovenie **§ 22 ods. 1** zákona o žalobách). „Návrh na vykonanie exekúcie podáva oprávnená osoba, ktorá je účastníkom exekučného konania v postavení oprávneného, a to bezodkladne, najneskôr v lehote troch mesiacov od nadobudnutia vykonateľnosti súdneho rozhodnutia“ (ustanovenie **§ 22 ods. 2** zákona o žalobách).

„Ak oprávnená osoba návrh podľa ustanovenia **§ 22 ods. 2** zákona o žalobách nepodá, je proti nej vedené exekučné konanie alebo na jej majetok vyhlásený konkurz, je prihlásený spotrebiteľ oprávnený požiadať súd o vydanie potvrdenia o pohľadávke, ktoré je exekučným titulom“ (ustanovenie **§ 22 ods. 3** zákona o žalobách). „Prihlásený spotrebiteľ postupuje podľa ustanovenia **§ 22 ods. 3** zákona o žalobách aj vtedy, ak sa voči obchodníkovi vedie konkurzné konanie, je v konkurze, v reštrukturalizácii alebo bol proti nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku“ (ustanovenie **§ 22 ods. 4** zákona o žalobách).

Na záver zákon o žalobách prináša aj ustanovenie o **konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach** (ustanovenie **§ 23** zákona o žalobách).

„Konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (ďalej len „konanie o abstraktnej kontrole“) podľa tohto zákona o žalobách je konanie o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, nekalé obchodné praktiky a iné porušenia ustanovení právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa nezávisle od okolností konkrétneho prípadu“ (ustanovenie **§ 23 ods. 1** zákona o žalobách).

„Žalobu podľa ustanovenia **§ 23 ods. 1** zákona o žalobách môže proti obchodníkovi podať oprávnená osoba alebo orgán dohľadu alebo samoregulačný orgán podľa osobitného predpisu s

právnou subjektivitou. Súčasťou žaloby je písomný záznam o uskutočnení konzultácie podľa ustanovenia **§ 23 ods. 3** zákona o žalobách alebo vyhlásenie o dôvodoch, prečo sa konzultácia neuskutočnila“ (ustanovenie **§ 23 ods. 2** zákona o žalobách). „Ak nie je súčasťou žaloby návrh na vydanie predbežného opatrenia, pred podaním žaloby podľa ustanovenia **§ 23 ods. 1** zákona o žalobách, je oprávnená osoba alebo orgán podľa ustanovenia **§ 23 ods. 2** zákona o žalobách povinná uskutočniť konzultácie s dotknutým obchodníkom s cieľom dosiahnuť, aby upustil od porušovania právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa; ak obchodník do 14 dní od doručenia písomnej žiadosti o konzultáciu od porušovania neupustí, oprávnená osoba alebo orgán podľa ustanovenia **§ 23 ods. 2** zákona o žalobách môže podať žalobu“ (ustanovenie **§ 23 ods. 3** zákona o žalobách).

„Pri podaní žaloby podľa ustanovenia **§ 23 ods. 1** zákona o žalobách sa nevyžaduje, aby boli spotrebiteľa zúčastnení v konaní. Oprávnená osoba alebo orgán podľa ustanovenia **§ 23 ods. 2** zákona

o žalobách nemá povinnosť preukázať **(A)** skutočnú stratu alebo škodu individuálnych spotrebiteľov, ktorá im bola spôsobená porušením právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, alebo **(B)** úmysel alebo nedbanlivosť obchodníka“ (ustanovenie **§ 23 ods. 4** zákona o žalobách). „Pojednávanie nie je potrebné nariadovať“ (ustanovenie **§ 23 ods. 5** zákona o žalobách). „Ustanovenia **§ 22** zákona o žalobách sa primerane použijú aj na konanie o abstraktnej kontrole“ (ustanovenie **§ 23 ods. 6** zákona o žalobách).

→ Účinnosť zákona

Zákon o žalobách nadobúda účinnosť čiastočne **dňom vyhlásenia a čiastočne dňa 25. júna 2023.**

Publikované dňa 06.06.2023.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točka prostredníctvom emailovej adresy jurkovic@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2023